

Відповіді на питання щодо зміни правил виплат допомоги на проживання для внутрішньо переміщених осіб

1. Чому змінюються правила призначення виплат?

Метою державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб є забезпечення підтримкою громадян, які – через війну – втратили житло або вимушені були залишити власні домівки і переселитися з місць, де ведуться бойові дії або з тимчасово окупованих територій, а також допомога їм в адаптації до нових умов життя.

Така допомога є тимчасовою і має надаватися громадянам, які найбільше її потребують.

Наразі Уряд ухвалив постанову, якою уточнено параметри надання цієї підтримки. Держава фокусується на допомозі тим, хто найбільше цього потребує.

З 1 серпня допомога продовжується автоматично на один шестимісячний період для ВПО, які вже отримували допомогу на проживання, за виключенням ВПО, які:

перебувають за кордоном більше 30 календарних днів поспіль без обґрунтованих причин, що підтверджуються документально (обґрунтованими вважаються причини, коли людина була у службовому відрядженні чи на стажуванні, перебувала на лікуванні або реабілітації, доглядала за хворою дитиною, оздоровлювала дитину та ін.);

повернулися до покинутого місця проживання.

відбувають покарання в місцях позбавлення волі.

З 1 вересня виплата допомоги продовжиться для зазначених ВПО з урахуванням майнового стану внутрішньо переміщеної особи.

2. Які критерії майнового стану застосовуватимуться з 1 вересня 2023 року?

З 1 вересня 2023 року виплата допомоги припиняється внутрішньо переміщеним особам, які отримували допомогу відповідно до Порядку надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, якщо такі ВПО після вступу в силу постанови:

1. придбали новий транспортний засіб (з року випуску якого минуло менше 5 років), крім авто, які були придбані волонтерами та передані на потреби оборони країни;
2. придбали на суму більше 100 тис. грн. земельну ділянку, квартиру, будинок (крім житла, отриманого за рахунок державного чи місцевого бюджету);
3. мають на депозитному банківському рахунку кошти у загальній сумі більше 100 тис. грн;
4. придбали іноземну валюту (крім валюти, отриманої від благодійних організацій або придбаної для оплати медичних, соціальних, освітніх послуг), а також банківських металів на загальну суму більше 100 тис. грн;
5. мають у власності житло, що розташоване на інших територіях ніж тих, де ведуться активні (можливі) бойові дії або які є окупованими, якщо таке житло має площу понад 13,65 м² на одного члена сім'ї.

3. Чи змінюється розмір допомоги?

Ні, не змінюється, розмір допомоги складатиме

для осіб з інвалідністю та дітей – 3 тис. грн;
для інших осіб – 2 тис. грн.

4. Чи може бути продовжено строк перебування ВПО за кордоном понад 30 днів, і при цьому не буде втрачено право на виплату допомоги?

Так, якщо на то в особи є поважні причини. Зокрема, до 30-денного періоду перебування за кордоном не включаються дні службового відрядження, оздоровлення дітей, стажування, лікування, реабілітації, що підтверджується відповідними документами, зокрема за запрошенням приймаючої сторони. Також не включатимуться дні перебування за кордоном з таких причин, як смерть членів сім'ї особи та її родичів, догляд за хворою дитиною віком до 18 років, перебування у закладах охорони здоров'я, судових та правоохоронних органах, у зв'язку з якими особа не за власним бажанням не могла повернутися з-за кордону та може підтвердити такі обставини документально.

5. Чи треба звертатися і куди, щоб виплати продовжували виплачувати?

З 1 серпня 2023 р. допомога на проживання автоматично продовжується ВПО, без додаткового звернення.

Тобто якщо ви вже отримували допомогу на проживання для ВПО і відповідаєте критеріям для її отримання, звертатися за продовженням виплат не потрібно.

6. Чи можуть мені відмовити у продовженні допомоги і як я про це дізнаюсь?

Відмова особі у продовженні допомоги можлива, якщо людина понад 30 днів перебуває за кордоном або повернулась до базового місця проживання. Про відмову у продовженні виплат після 1 серпня 2023 р. отримувача буде повідомлено або органом соціального захисту населення, який її призначає (поштою чи електронною поштою), або – за технічної можливості – засобами мобільного зв'язку чи засобами електронного сповіщення Єдиної інформаційної системи соціальної сфери.

Відповідно, з 1 серпня 2023 р. виплати не продовжуватимуться особам, які: перебувають за кордоном більше 30 календарних днів поспіль без обґрунтованих причин, що підтверджуються документально (обґрунтованими вважаються причини, коли людина була у службовому відрядженні чи на стажуванні, перебувала на лікуванні або реабілітації, доглядала за хворою дитиною, оздоровлювала дитину та ін.); повернулися до покинутого місця проживання.

Крім того, виплати не продовжуватимуться особам, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі або були засуджені за колабораціонізм.

з 1 вересня 2023 р. виплату буде припинено тим ВПО, які від моменту ухвалення даної Постанови:

1. придбали новий транспортний засіб (з року випуску якого минуло менше 5 років), крім авто, які були придбані волонтерами та передані на потреби оборони країни;
2. придбали на суму більше 100 тис. грн. земельну ділянку, квартиру, будинок (крім житла, отриманого за рахунок державного чи місцевого бюджету);
3. мають на депозитному банківському рахунку кошти у загальній сумі більше 100 тис. грн;

4. придбали іноземну валюту (крім валюти, отриманої від благодійних організацій або придбаної для оплати медичних, соціальних, освітніх послуг), а також банківських металів на загальну суму більше 100 тис. грн;

5. мають у власності житло, що розташоване на інших територіях ніж тих, де ведуться активні (можливі) бойові дії або які є окупованими, якщо таке житло має площу понад 13,65 м² на одного члена сім'ї.

Водночас держава дає перехідний період протягом 1,5 місяці для осіб, які мають достатні статки, і не можуть отримувати допомогу, щоб особи встигли адаптуватися до нових правил виплат

7. Якщо після 1 серпня я не отримую виплати, як зорієнтуватись: вони затримуються чи мене позбавлено виплат?

Про відмову у продовженні допомоги особа має бути повідомлена. Якщо ви не отримували такого повідомлення поштою/електронною поштою/мобільним зв'язком і тд., – можна уточнити в органах соціального захисту причину затримки виплати.

8. Як перевірятиметься мій майновий стан?

Майновий стан заявників перевірятиме Міністерство фінансів відповідно до Закону України «Про верифікацію та моніторинг державних виплат». Міністерство фінансів перевіряє інформацію щодо кожної особи використовуючи державні реєстри, бази даних та інформацію наявну в банківських установах. За результатами верифікації Мінфін надає рекомендації щодо того, чи має бути продовжено чи припинено виплату, чи, наприклад, уточнено певну інформацію щодо отримувачів. За результатами Рекомендацій орган соціального захисту повідомляє засобами електронного зв'язку щодо припинення виплати та її причину. У разі невідповідності інформації отримувач допомоги може принести відповідні підтверджуючі документи та виплата буде поновлена.

9. Яким чином перевірятимуть, що я знаходжусь за кордоном?

Факт знаходження громадянина за кордоном перевіряється Міністерством фінансів спільно з Держприкордонслужбою, через інформацію, яка міститься в державних реєстрах.

Для перепризначення допомоги на проживання принциповим є факт тривалої відсутності особи в межах України, факт отримання допомоги за кордоном додатково не відслідковується.

10. Якщо маю 100 тис. не на депозитному, а на поточному рахунку, чи є це підставою для позбавлення мене виплат?

Один з критеріїв призначення/перепризначення допомоги – наявність коштів, які не використовуються та накопичуються на депозитних рахунках. Тобто наявність коштів на поточних рахунках не впливатиме на ваше право

11. Чи можна оскаржити прийняте рішення про відмову у продовженні виплат на проживання для ВПО?

Рішення органу соціального захисту населення може бути оскаржено до Нацсоцслужби або у судовому порядку

12. У яких випадках виплати можуть бути продовжено ще на 6 місяців? Які для цього мають бути причини?

Для тих ВПО, які вперше звернуться по отримання допомоги після 1 серпня 2023 року, допомога може бути призначена на другий шестимісячний період за зверненням, якщо, наприклад: середньомісячний сукупний дохід на одного отримувача не перевищує розміру чотирьох розмірів мінімальної зарплати; або у складі сім'ї є діти з інвалідністю, особи з інвалідністю, або особи працездатного віку, які доглядають за дітьми до досягнення ними шестирічного віку (включно); чи громадяни мають трьох і більше дітей віком до 16 років і доглядають за ними та ін.

13. Чому після 1 серпня допомога призначатиметься на родину, а не на окрему особу, як було раніше?

Для забезпечення адресності допомоги, доцільності її надання, при призначенні враховуватимуться всі статки членів сім'ї.

14. Хто з членів родини матиме право на призначення допомоги на проживання для ВПО?

Допомога призначається внутрішньо переміщеним особам:

які перемістилися (повторно перемістились) з територій, включених до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції, у яких житло зруйноване або непридатне для проживання, та інформація про яке внесена до Реєстру пошкодженого та знищеного майна;

дитині, яка народилася у внутрішньо переміщеної особи, відомості про яку включено до Єдиної інформаційної бази даних про ВПО.

15. Якщо у складі сім'ї відбулися зміни, чи перераховуватиметься розмір допомоги?

Якщо у складі сім'ї, якій призначено допомогу, відбулися зміни, розмір допомоги перераховується. Перерахунок відбувається з місяця, наступного за місяцем виникнення таких змін:

за заявою уповноваженої особи

або згідно з інформацією, наданою компетентним органом, та / або за результатами перевірки Мінфіном.

Заяву про зміни у складі сім'ї уповноважена особа може надіслати поштою або електронною поштою органу соціального захисту населення, уповноваженій особі виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або центру надання адміністративних послуг.

16. Якщо я є ВПО, але перебуваю за кордоном, чи торкнуться мене зміни і як?

Тих ВПО, які знаходяться за кордоном тимчасово, строком менше 30 днів поспіль, або довший період, але з поважних причин (обґрунтованими вважаються причини, коли людина була у службовому відрядженні чи на стажуванні, перебувала на лікуванні або реабілітації, доглядала за хворою дитиною, оздоровлювала дитину та ін.), які можна підтвердити документально, ці зміни не торкнуться.

Нововведення стосуються ВПО, які виїхали за кордон і перебувають там понад 30 днів на момент продовження виплати. По факту вони вже не є внутрішньо переміщеними особами (адже бути ВПО можна в межах однієї країни), відповідно ці виплати для них припиняються.

17. Якщо я повертаюсь з-за кордону, чи матиму право на отримання або повернення права на виплату?

При поверненні з-за кордону сім'я матиме право на допомогу з місяця подання відповідної заяви після повернення, на загальних підставах.

18. Чи змінився розмір допомоги?

Розмір допомоги не змінився і наразі складає: 3000 грн для дітей та осіб з інвалідністю та 2000 грн - для інших осіб

19. Я отримую допомогу. Чи отримає допомогу моя народжена після 24.02.2022 дитина?

Якщо у ВПО, яка отримує допомогу, народилася дитина після 24.02.2022, допомога на таку дитину призначається.

Крім того, якщо дитина народилась після 24.02.2022, але до набрання чинності цією постановою і орган соціального захисту населення допомогу не призначив, допомога нараховується з дати звернення за нею з автоматичним продовженням її з 1 серпня 2023 року.

20. Чи достатньо оформити довідку про те, що ти є ВПО, щоб отримувати допомогу?

Наявність довідки ВПО не дає гарантію на отримання допомоги. Довідка засвідчує факт переміщення особи. Допомога надається ВПО з урахуванням доходів та майнового стану родини ВПО.

21. Як я дізнаюсь, що виплати мені не припинено з якоїсь причини

У разі неприпинення виплати допомоги ВПО продовжують її отримувати на відповідні рахунки

22. Я є ВПО, як дізнатись, чи продовжуватимуть мені платити допомогу?

У разі припинення/непризначення допомоги орган соціального захисту населення інформує за результатами верифікації про прийняте рішення із зазначенням, на підставі чого воно було прийнято

23. Перебуваю за кордоном з початку війни, чи буду отримувати виплати?

Допомога не призначається у разі перебування заявника на дату звернення за кордоном більш як 30 днів підряд або сумарно більше 60 днів протягом 6 місяців отримання допомоги.

24. Я – студент стаціонару, є ВПО, чи буду продовжувати отримувати допомогу?

Студенти стаціонару, які є ВПО і отримують допомогу, продовжать її отримувати, якщо не мають реєстрації місця проживання в гуртожитках

25. Якщо маю будинок на неокупованій території, але придбаний ДО війни, чи буду отримувати виплати?

Допомога не призначається заявнику, який має у власності житлове приміщення на неокупованій території або не включений до переліку територій, на яких ведуться бойові дії

26. Під час війни, завдяки допомозі волонтерів і місцевої ради, вдалося придбати невеличкий будиночок, який коштував більше 100 тис. грн. Мені припинять виплачувати допомогу?

З 01.09.2023 виплата допомоги ВПО, яка має у власності придатне для проживання житлове приміщення/частину житлового приміщення, що розташоване на територіях, не включених до переліку територій, або на територіях, включених до переліку територій, щодо яких визначено дату завершення бойових дій (дату припинення можливості бойових дій) або тимчасової окупації

27. Маю кошти понад 100 тис. грн на звичайному рахунку, не депозитному, не знімала довгий час, мені припинять допомогу ?

При призначенні / продовженні виплати допомоги враховується наявність заощаджень, тобто коштів, що знаходяться на депозитних рахунках особи

28. Оплатила операцію на суму більше 100 тис. грн, гроші збирала довгий час, чи продовжуватиметься мені допомога?

Оплата ВПО медичних послуг, зокрема на суму, що перевищує 100,0 тис. грн, не враховується при призначенні / продовженні виплати допомоги

29. Якщо мені припинили виплати через те, що знаходжусь довгий час за кордоном, але маю таку необхідність, бо перебуваю на реабілітації. Чи можу повернути ці виплати?

Якщо ВПО може документально підтвердити своє перебування за кордоном більше 30 днів поспіль з метою проходження реабілітації чи лікування виплати такої особі повертаються.

30. Збираюсь подати заяву на отримання виплат для ВПО, прочитав, що виплачуватимуть на родину. У нас в родині двоє батьків і двоє дітей, на скількох ми отримуватимемо допомогу?

Допомога призначається на сім'ю ВПО (на кожного члена сім'ї).

31. Моя бабуся перебуває у закладі для літніх людей, який евакуйовано з зони бойових дій, чи отримуватиме вона виплати?

Якщо ВПО до переміщення перебувала на повному державному утриманні і залишилася на такому утриманні після переміщення - такої ВПО допомога не призначається

За інформацією Міністерства соціальної політики України

<https://www.msp.gov.ua/news/22955.html>